

**Kluczowe postulaty branży napojowej w tym producentów: wód, soków, nektarów,
napojów, piwa i mleka oraz jego przetworów dotyczące zmian w ustawie z dn. 13 lipca
2023 r.
o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz
niektórych innych ustaw (tzw. ustawie o systemie kaucyjnym)**

1. Przesunięcie o rok (do 1 stycznia 2026 r.) obowiązku realizacji zbiórki przez system kaucyjny

Skutek: Zapewnienie odpowiedniego okresu przejściowego na zbudowanie i uruchomienie ogólnopolskiego i powszechnego systemu kaucyjnego przez operatorów reprezentujących od lat działające na rynku firmy napojowe. Umożliwi uruchomienie systemu nie tylko w dużych sieciach detalicznych, ale również w polskim handlu tradycyjnym. Zapobiegnie utracie nawet 20% obrotów przez małe sklepy tradycyjne z tytułu zbyt krótkiego czasu na wejście w system kaucyjny. Pozwoli na wprowadzenie jednolitego systemu zabezpieczeń systemu i jednego systemu rozliczeniowego dla wszystkich operatorów.

Uzasadnienie: Termin 1 stycznia 2025 r. należy uznać za całkowicie nierealny ze względu na znaczące opóźnienie w przyjęciu ustawy stanowiącej ramy prawne dla powstania systemu kaucyjnego w Polsce (wrzesień 2023 r.). Zbudowanie i uruchomienie **ogólnopolskiego, efektywnego środowiskowo i ekonomicznie, powszechnego i przyjaznego dla konsumentów** systemu zaledwie w ciągu kilkunastu miesięcy, jakie pozostaną do momentu wejścia w życie przedmiotowego obowiązku, czyli do 1 stycznia 2025 r., jest niemożliwe zarówno ze względów organizacyjnych, technicznych jak i **barier prawnych skutkujących nierównymi warunkami rejestracji podmiotów reprezentujących (operatorów systemu).**

2. Zagwarantowanie dokonywania rozliczeń pomiędzy operatorami w zakresie kaucji i opakowań poprzez wprowadzenie dotkliwych sankcji dla podmiotów, które takich rozliczeń nie będą dokonywać w ustawowym czasie

Skutek: ograniczy pole do nadużyć w rozliczeniach pomiędzy operatorami w zakresie zebranych opakowań i kaucji. Ograniczy możliwość wyłudzenia kaucji oraz zwiększy bezpieczeństwo finansowe operatorów i sklepów detalicznych.

Uzasadnienie: Nieprecyzyjne zapisy ustawy dotyczące zasad rozliczeń pomiędzy operatorami będą powodowały szereg problemów finansowych i organizacyjnych, które w skrajnych przypadkach mogą prowadzić do bankructw podmiotów reprezentujących, pogorszenia się warunków finansowych jednostek handlu detalicznego i wprowadzających. Stwarzają pole do poważnych nadużyć finansowych wynikających z rozliczeń kaucji i możliwości jej wyłudzenia w jednostkach handlowych na olbrzymią skalę. Łączna wartość pobranej kaucji przy założeniu 50 gr za opakowanie wyniesie ponad 10 miliardów zł rocznie. Wszelkie nieprawidłowości w jej rozliczeniu będą miały katastrofalne skutki zarówno dla branży napojowej jak i jednostek handlu detalicznego.

3. Postulat: Pobieranie kaucji w całym łańcuchu sprzedaży

Skutek: Zapobiegnie defraudacji kaucji i problemom w rozliczeniach pomiędzy operatorami i operatorami a handlem detalicznym. Zapobiegnie wielomiliardowym potencjalnym stratom sklepów detalicznych i operatorów. Spowoduje, że system kaucyjny obejmie też branżę hoteli i restauracji.

Uzasadnienie: Kolejnym rozwiązaniem, które wyeliminuje problem w finansowym rozliczeniu pobranej i wypłaconej kaucji jest zmiana w ustawie, która spowoduje, że kaucja będzie pobierana na każdym etapie obrotu produktem objętym systemem kaucyjnym. Takie rozwiązanie było zapisane

w pierwotnym projekcie ustawy oraz funkcjonuje we wszystkich innych systemach kaucyjnych w UE oraz w obecnym systemie kaucyjnym dla szklanych butelek wielokrotnego użytku.

4. Postulat: Niewliczanie kaucji do podstawy opodatkowania VAT

Skutek: Realizacja postulatu zapobiegnie zapłaceniu prawie 3 miliardów złotych przez polskich konsumentów z tytułu kupowania produktów w systemie kaucyjnym.

Uzasadnienie: System kaucyjny powinien być zachętą dla społeczeństwa do działań prośrodowiskowych, a nie karą w postaci dodatkowego 23% podatku. System powinien zachęcać podmioty handlu detalicznego do odbioru opakowań bez obawy powstanie dodatkowych zobowiązań podatkowy i sprawozdawczych związanych z rozliczaniem podatku VAT.

5. Postulat: Uznanie wprowadzających butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 l za wprowadzających napoje bezpośrednio

Skutek: Zapobiegnie rozerwaniu obecnie dobrze funkcjonujących systemów kaucyjnych na butelkę zwrotną.

Uzasadnienie: Obecnie działają już w Polsce skuteczne systemy kaucyjne na opakowania wielokrotnego użytku prowadzone przez producentów wprowadzających napoje w opakowaniach wielokrotnego użytku. W tych systemach obrót opakowaniami odbywa się w najbardziej efektywny środowiskowo i finansowo model, w którym puste opakowania są odbierane z placówek handlu detalicznego przy dostarczaniu napełnionych opakowań. Tego rodzaju rozwiązania mają już długą praktykę, w ramach której został zoptymalizowany wpływ środowiskowy opakowań wielokrotnego użytku oraz zmaksymalizowane korzyści handlu detalicznego ze sprzedaży produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku.

6. Postulat: Dopasowanie minimalnych poziomów selektywnej zbiórki do unijnych regulacji

Skutek: Zlikwidowanie nadmiernych w stosunku do prawodawstwa UE obowiązkowych poziomów zbiórki dla branży napojowej w Polsce. Zmniejszenie nieuzasadnionego negatywnego wpływu polskich przepisów na obciążenia finansowe i wysokości kar za brak realizacji wyższych niż w innych krajach poziomów zbiórki w latach 2025 do 2028.

Uzasadnienie: Polskie przepisy w nieuzasadniony sposób narzucają, coroczny szybki wzrost poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych, puszek metalowych i butelek szklanych wielokrotnego użytku, chociaż nie jest to wymogiem ustawodawstwa unijnego. Powoduje to większe niż w innych krajach UE obciążenie finansowe polskich przedsiębiorców oraz grozi nieuzasadnionymi karami. Uderza to w konkurencyjność branży napojowej w Polsce.

7. Postulat: Wyłączenie odpadów opakowaniowych po produktach mlecznych z zakresu systemu kaucyjnego

Skutek: Realizacja tego postulatu zapobiegnie problemom sanitarnym w sklepach detalicznych, łącznie z możliwością ich zamykania przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Uchroni branżę mleczarską przed drastycznym wzrostem kosztów, gdyż zbiórka opakowań po tego typu produktach będzie znacząco droższa niż po innych napojach.

Uzasadnienie: Wyżej wymienione produkty zawierają m.in. żywe kultury bakterii, więc objęcie ich systemem kaucyjnym uniemożliwia stworzenie bezpiecznego pod względem sanitarnym i higienicznym

systemu zbiórki i przechowywania opakowań po takich produktach, także w domach u konsumentów. Ponadto obecnie finalizowany w Unii Europejskiej projekt rozporządzenia ws. opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylającego dyrektywę 94/62/WE (PPWR) przewiduje, że nie będzie obowiązku włączania do systemów kaucyjnych opakowań po mleku i produktach mlecznych, więc niecelowe byłoby wcześniejsze włączenie tych odpadów opakowaniowych do systemu kaucyjnego w Polsce.

8. Postulat: Zapewnienie okresu przejściowy dla opakowań bez oznakowania systemem kaucyjnym

Skutek: pozwoli na uniknięcie zniszczenia istotnych ilości pełnowartościowych napojów – będzie przeciwdziałać marnowaniu żywności; pozwoli wprowadzającym, którzy będą już ponosić koszty zbudowania i wdrożenia systemu kaucyjnego, na uniknięcie dodatkowych całkowicie zbędnych kosztów;

Uzasadnienie: Wprowadzenie 6 miesięcznego okresu przejściowego od momentu uruchomienia systemu kaucyjnego na wyprzedaż przez wprowadzających zapasów opakowań oraz produktów w opakowaniach nieobjętych nowym systemem kaucyjnym oraz zapasów produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku (szklane butelki) na których nie naniesiono oznaczeń nowego systemu kaucyjnego należy uznać za niezbędne ze względów środowiskowych i gospodarczych.

Organizacje wnioskujące:

1. Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców
2. Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie
3. Krajowa Izba Gospodarcza Przemysł Rozlewniczy
4. Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków
5. Związek Polskich Przetwórców Mleka
6. Polska Izba Mleka
7. Krajowe Stowarzyszenie Przetwórców Owoców i Warzyw
8. Związek Sadowników RP
9. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych